

ОКРЕМІ АСПЕКТИ УСПІШНОЇ СПІВПРАЦІ КУРАТОРА НАВЧАЛЬНОЇ ГРУПИ КОЛЕДЖУ З БАТЬКАМИ

Наталія Рой, Євдокія Заяць

(Біла Церква, Україна)

«Сім'я в нашому суспільстві – первинний осередок багатогранних людських відносин – господарських, моральних, духовно-психологічних, естетичних. І, звичайно, виховних. Однак могутньою виховною облагороджуючою силою для дітей вона стає тільки тоді, коли батько і мати бачать високу мету свого життя, живуть в ім'я високих цілей, що звеличують їх в очах дитини» [1, с. 414].

Жодна нація не існує без сім'ї, без родини. Наші предки говорили: «Без сім'ї і свого роду – немає нації, народу», або «Міцна сім'я – міцна держава». Адже саме в сім'ї починається формування гармонійної, вихованої, соціально адаптованої особистості. Тому розвиток, зміцнення, стабілізація сім'ї - справа не тільки держави, суспільства, самого подружжя, а також і наша як освітньої установи. Бо розуміючи, які взаємини панують у тій чи іншій родині, ми швидше пізнаємо наших вихованців, швидше починаємо їх розуміти та вибираємо оптимальні форми співпраці.

У роботі куратора навчальної групи коледжу родинне виховання починається зі знайомства з батьками, з одними - першого вересня, з іншими - ще під час проведення профорієнтаційної роботи та найчастіше воно відбувається під час перших батьківських зборів, на яких, щоб з'ясувати потрібну інформацію, зазвичай проводиться анкетування. Ознайомча анкета для батьків може містити такі питання:

- ПІП студента
- Інформація про батьків (тата та матір):
 1. ПІП
 2. Місце роботи (повна назва підприємства)
 3. Посада (повна назва)

4. Контактний телефон

5. Адреса проживання (реєстрації)

- Соціальний статус родини / студента
- Особливості фізичного здоров'я студента
- Захоплення / хобі студента
- Лист «Моя дитина».

Остання позиція в переліку питань є особливістю перших батьківських зборів. Цей лист являє собою невеличкий твір, у якому батьки розповідають про свою дитину. Читаючи потім ці твори, куратор має можливість пізнати свого вихованця не з того боку, з якого бачить його під час занять у коледжі, а таким, яким він є вдома з рідними, це дозволяє обрати правильний напрямок спілкування з ним. Крім того куратори уже на першому курсі у жовтні - листопаді пишуть характеристики до військкомату, а пройшло ж ще лише два місяці, за цей час добре пізнати людину неможливо, тому ці листи стають у пригоді при складанні характеристик. От наприклад цитата:«...мій син дуже трудолюбива дитина... А також він скромний, жалісливий і небайдужий до чужої біди, завжди прийде на допомогу».

Крім того, ці твори допомагають скласти уявлення про родину в якій виховується студент: чи вона дружна, чи гармонійна, чи в ній панує толерантність, взаємоповага, терпіння, турбота один про одного, чи там кожен сам за себе, адже приклад батьків дуже важливий у розвитку дитини. Пращури казали: «Яка сім'я – такий і я». Приклад з творів: «Так як ріс без батька, рано подорослішав, був і є захисником для сестер і брата...» або «... зростав у дружній сім'ї. Змалку ми його привчали до праці, вчили поважати старших, бути уважним до ближніх...», а от ще приклад: «За своїми сестричками почав доглядати, коли йому було п'ять років і виходило це навіть краще, ніж у їхнього батька».

Читаючи твори, можна також скласти уявлення і про об'єктивність батьків. От наприклад цитата: «Не секрет, що для батьків їх дитина найдорожча і найкраща. Так думаємо і ми про нашого сина», або «Я знаю, що думка батьків

про своїх дітей не зовсім відповідає дійсності, тому буду намагатись опис свого сина наблизити до реального стану речей».

Щоб батьківські збори проходили з користю та були інформативними у коледжі використовуються різні форми їх проведення. Зокрема куратори формують певні традиції. Традицією є індивідуальні запрошення батьків на збори, різноманітні анкетування, метою яких є визначення типу спілкування у конкретній родині, визначення авторитетних родичів для конкретного студента, з'ясування проблем, що виникають у спілкуванні між батьками та їх нащадками. Написання твору «Моя дитина» - це теж традиція. Потім, наприкінці випускного курсу, ці твори повертають батькам, вони можуть їх прочитати, порівняти свою дитину на початку «коледжанського шляху» та наприкінці нього.

Обов'язково на перших зборах визначаються батьки, що стануть представниками від групи у батьківському комітеті, бо саме з цими людьми наступні три - чотири роки вирішуватиметься велика кількість питань і про екскурсії, і про відпочинок, і про засоби впливу на конкретних студентів тощо. Також куратор разом з батьківським комітетом готують традиційні вітання батькам, чиї діти показали себе активними учасниками життя навчального закладу та групи протягом навчального року. це, як правило, вручення листівок, чи дипломів, грамот та сертифікатів, які були отримані студентами під час участі у різноманітних заходах: наукових, розважальних, спортивних. Для батьків це водночас приємно, і переконує в тому, що поряд з їх дитиною небайдужий, уважний, турботливий куратор.

Доброю традицією батьківських зборів є рефлексія, при якій батьки оцінюють актуальність та корисність цього заходу. Рефлексія може відбуватися в різній формі: усні вислови батьків, анонімні записочки, у вигляді інтерв'ю або ознайомлення батьків з одним із творів, що пишуть під час години спілкування студенти «Моя найрідніша людина». Ось фрагмент твору, написаного одним із студентів: «Доброзичлива, віддана, унікальна, одна єдина, найдорожча людина. Ніжна і красива, добра, щира, мила. Це – символ

життя й любові. На Землі немає нічого чистішого й дорожчого. Вона – дорожча за золото, платину, діаманти. Вона – моя матір!!! Їй ми повинні бути вдячні за кожен мить, подих, погляд, за те, що з нею поряд ми можемо бути собою...». Хіба не рефлексія, особливо, коли знаєш, що ці рядки написала твоя дитина, та ще й син?

Під час першого навчального року відбувається адаптація студентів один до одного, до викладачів, до занять і паралельно відбувається адаптація батьків. І проходить вона мабуть ще складніше ніж у самих студентів. Так приходить дуже довго пояснювати батькам, що записки – не причина залишити дитину вдома, що повинна бути або заява, або, у випадки хвороби, довідка, що тематичні та семестрові оцінки «1», «2», «3» – незадовільні і їх обов'язково потрібно виправити, отже існує необхідність провести певну роботу зі своєю дитиною, правильно її налаштувати, що навчально-виробничі практики і дистанційне навчання – обов'язкові складові навчального процесу, а не канікули, чи час для від'їзду на відпочинок і батькам потрібно слідкувати, щоб студенти їх відвідували.

Привчити батьків до правил, що діють у коледжі виявляється не так легко. Тут самими лише батьківськими зборами не обійтись. Крім того, під час зборів батьки часто соромляться питати про свою дитину, бо бояться почути щось неприємне, та й розказувати якісь особливості взаємовідносин у родині, особливості характеру, чи важливу інформацію, зокрема про стан здоров'я студента фізичний та психічний теж ніхто не буде, тому далі починається кропітка, складна, постійна індивідуальна робота. Це перш за все телефонні дзвінки, повідомлення, відео конференції, спілкування у соціальних мережах, особисті бесіди з батьками на різні теми. Інформація про проведену індивідуальну роботу з батьками під час однієї з особистих зустрічей занотовується у журналі куратора навчальної групи (дата, короткий опис роботи, відмітка батьків, наприклад підпис, який засвідчує, що людина ознайомлена з даною інформацією). Потрібно сказати, що така форма роботи може «захистити» куратора від не дуже порядних батьків, бо, на превеликий

жаль, в кризові моменти навчання того чи іншого студента дуже часто у кабінеті завідуючого відділенням чи заступника директора з виховної, або з навчальної роботи, чи навіть у кабінеті відповідального служби у справах дітей, вони говорять, що нічого не знали.

Бувають і такі ситуації, при яких мимоволі виникає питання: «Чи ця дитина вам (батькам) потрібна?» Наприклад: «У мене інша сім'я і інша дитина. Від мене Ви що хочете?», або «Чого ми маємо до Вас їхати? Щоб почути який наш син поганий? Що він не хоче учитись? Ми його до вас віддали от і займайтесь ним», або «А чого Ви мене питаєте де мій син? Вам же там до гуртожитку ближче, підіть, подивіться» (а у гуртожитку вже подивились – немає).

Якщо перший рік у роботі куратора навчальної групи коледжу складний, бо треба багато до чого пристосовуватись, то наступні кілька років непрості, бо вихованці вважають, що вже зовсім дорослі, все знають і вміють, а батьки і викладачі в сучасному житті нічого не розуміють. У цей період батьки в анкетах пишуть: «.. син на стільки змінився, що я не впізнаю його...», «... він зовсім не слухається...», «... з ним неможливо справитись...», «...я в шоці! Що робити?». І ти розумієш, що батькам немає з ким поділитись наболілим, нема кому виговоритись, що вони наодинці зі своїми проблемами і вже тоді з куратора перетворюєшся в друга, бо розумієш, що твоя корисна порада, настанова, твої слова підтримки можуть допомогти побороти свій розпач і продовжувати жити і виховувати порядну людину далі. Якщо ж виникають такі непорозуміння у взаєминах між батьками та студентами, що в розпачі вже куратор, а не батьки, тоді на години спілкування й на батьківські збори запрошується психолог, який, після проведення певних досліджень, надасть кваліфіковану допомогу родині, батькам, або ж студенту.

Надзвичайно добре, що більшість батьків бачать у кураторі, викладачах і у нашому навчальному закладі союзників у вихованні та навчанні, допомагають, відгукуються на всі прохання. Ось цитата з твору матері студентів: «Я сподіваюсь, що спільними зусиллями моєї сім'ї і викладачів нашого коледжу син обере свій шлях, правильний шлях у житті». Адже, як писав В.

Сухомлинський, «Сім'я – це джерело, водами якого живиться повноводна річка нашої держави. На моральному здоров'ї сім'ї будується педагогічна мудрість школи. Чудові діти виростають у тих сім'ях, де батько і мати по-справжньому люблять один одного і водночас люблять і поважають людей».

Література:

1. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: в 5-ти т. – Т.5. – К.: Рад. шк., 1977. – 263 с.
2. Туріщева Л.В. Робота шкільного психолога з батьками: Навчально-методичний посібник для вчителя / Л. В. Туріщева – Х.: Вид. група «Основа», 2009. – 128 с.
3. Харченко С.Я. Робота соціального педагога з сім'ями / С. Я. Харченко, Н.П. Краснова – Х.: Вид. група «Основа», 2012. – 111 с.